

n **P** *novi* **PLAMEN**

Časopis demokratske ljevice za politička, društvena i kulturna pitanja

Latinka Perović

**Naše elite
parazitiraju
na zaostalosti**

Bogdan Denić

**Nemamo kulturu
demokratske
kritike**

Pompeo Batoni, *Alegorija Marsa i Paxa*, 1776.,
ulje na platnu, The Art Institute of Chicago

IMPRESSUM

"Novi Plamen"

časopis za politička,
društvena i kulturna
pitanja

Izdavač:

"Demokratska misao" d.o.o.
Pavla Hatza 14,
10 000 Zagreb

www.noviplamen.org
redakcija@noviplamen.org

Časopis izlazi dvaput
godišnje.

Glavni urednici:

Filip Erceg
Mladen Jakopović
Goran Marković
Mica Mladenović

Redakcija:

Jasna Tkalec, Filip Erceg,
Mladen Jakopović,
Goran Marković, Marko
Vešligaj, Ivana Amidžić,
Vuk Bačanović,
Milena Timotijević,
Mica Mladenović

Urednik znanstvene
sekcije:

Neven Jakopović

Grafički urednik:

Nenad Pejušković

Tisak:

GMG GRAF, Sesvete

Žiro-račun:

2484008-1103959884
(Reiffeisen banka)

Pretplate iz inozemstva

mogu se vršiti na:
SWIFT RZBHR2X
IBAN: HR37 2484 0081
1039 5988 4

"Treba vjerovati u
mozak čovjeka, treba
hodati, kretati se,
misliti, boriti se, to je
jedini ljudski način, a
sve ostalo je dim."

Miroslav Krleža

SAVJET NOVOG PLAMENA

INTERNACIONALNI

Noam Chomsky - Prof. Emeritus, lingvist i
politički pisac, najistaknutiji suvremeni javni
intelektualac prema anketi britanskog časopisa
Prospect

† **Ken Coates** - vodeći svjetski stručnjak
za samoupravljanje, predsjednik Bertrand
Russell Peace Foundation, 10 godina bio član
Evropskog parlamenta, a pet godina
predsjednik Komisije za ljudska prava
Evropskog parlamenta

David Graeber - profesor na Yaleu, vodeći
svjetski antropolog, slobodarski socijalist

Michael Albert - vodeći svjetski stručnjak za
participativnu demokraciju, urednik ZNeta

Chris Ford - britanski humanističko-
socijalistički filozof i sindikalni aktivist

prof. dr. **Bogdan Denitch** - prof. emeritus
sveučilišta u New Yorku, predsjednik udruge

Tranzicija u demokraciju i su-predsjednik
Demokratskih socijalista Amerike

John McDonnell MP - lijevo-laburistički član
britanskog parlamenta

prof. dr. **Dragan Plavšić** - profesor prava
u Oxfordu

prof. dr. **Catherine Samary** - suradnica u
francuskom izdanju Le monde diplomatique

i vodeća stručnjakinja za područje bivše
Jugoslavije

prof. dr. **Jean Ziegler** - bivši švicarski parlamen-
tarac i UN-ov povjerenik za pravo na hranu

SLOVENIJA

dr. **Sonja Lokar** - političarka, bivša članica
Predsjedništva CK SK Slovenije

prof. dr. **Rastko Močnik** - sociolog i profesor

sociologije kulture, član Foruma za levico

prof. dr. **Slavoj Žižek** - sociolog, filozof

i kulturni kritičar

BOSNA I HERCEGOVINA

prof. dr. **Nerzuk Ćurak** - profesor na Fakultetu
političkih nauka u Sarajevu, novinar

Bratislav Napotnik - predsjednik sindikalne

organizacije ROS "Čajavec", Banja Luka

prof. dr. fra **Marko Oršolić** - bivši BiH ministar

za Multireligijska i multinacionalna pitanja

Josip Pejaković - glumac, predsjednik

Alternativnog ministarskog vijeća

prof. dr. **Dragoljub Stojanov** - profesor

ekonomije, bivši ministar za vanjsku trgovinu BiH

prof. dr. **Miodrag Žvanović** - predsjednik
Stalnog međunarodnog komiteta za

humanizam i poredak, počasni predsjednik
Evropskog pokreta BiH

prof. dr. **Slavo Kukić** - profesor sociologije i

prodekan Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u

Mostaru

HRVATSKA

prof. dr. **Inoslav Bešker** - novinar

prof. dr. **Nadežda Čačinović** - profesorica
filozofije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu,

predsjednica Hrvatskog PEN kuluba

Ivan Grgurić - magistar ekonomske i socijne

povijesti sa Sveučilišta Oxford

prof. dr. **Maja Hribar Ožegović** - teatrolog

dr. **Ivan Jakopović** - politolog

† **Kasum Čana** - umjetnik, predsjednik Foruma

Roma Hrvatske i član Internacionalnog Roma

parlamentu u Beču

prof. dr. **Ljubo Jurčić** - profesor na

Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, bivši

ministar gospodarstva RH i predsjednik

Društva hrvatskih ekonomista

dr sc. **Hrvoje Jurić** - predavač na Filozofskom
fakultetu u Zagrebu

prof. dr. **Svetozar Livada** - sociolog

Dorino Manzin - novinar

prof. dr. **Predrag Matvejević** - pisac, profesor

na rimskoj Sapienzi i pariškoj Sorboni

prof. dr. **Milorad Pupovac** - lingvist, saborski

zastupnik

Božo Rudež - direktor izdavačke kuće

Prometej

dr. **Guste Santini** - financijski stručnjak,

poslovni konzultant i urednik znanstvenog

časopisa Ekonomija/Economics

Slobodan Šnajder - pisac i kazališni redatelj

prof. dr. **Slobodan Uzelac** - potpredsjednik

Vlade RH

mr sc. **Velimir Visković** - predsjednik Društva

hrvatskih pisaca, leksikograf, urednik Književne

republike i Sarajevskih bilježnica

dr sc. **Antun Vujić** - filozof i leksikograf, saborski

zastupnik SDP-a, bivši ministar kulture RH

Milan F. Živković - tajnik Središnjeg Savjeta

SDP-a, predsjednik SDP-ovog Savjeta za kul-

turu i medije, direktor Novog društva - udruge

za razvoj socijalne demokracije

SRBIJA

† **Biljana Kovačević-Vučo**, odvjetnica, pred-

sjednica Komiteta pravika za ljudska prava

prof. dr. **Todor Kuljić** - profesor sociologije

na Univerzitetu u Beogradu

Dušan Gojkov - beogradski pisac, režiser,

urednik Balkanskog književnog glasnika

prof. dr. **Olivera Milosavljević** - profesorica

historije na Univerzitetu u Beogradu

Miroslav Samardžić - politolog, urednik

u Kulturnom centru Zrenjanina

Zlatoje Martinov - glavni urednik lista Republika

prof. dr. **Zagorka Golubović** - antropologinja i

sociologinja. Predavala je Sociokulturnu

antropologiju na Univerzitetu u Beogradu.

Dugogodišnja je suradnica Instituta za filozofiju i

društvenu teoriju u Beogradu

Dušan Maljković - filozof, prevodilac i

izdavač. Urednik časopisa za queer teoriju

i kulturu QT. Kolumnista site-a B92.net, sarad-

nik NIN-a i Trećeg programa Radio Beograda,

urednik u izdavačkoj kući Karpos

prof. dr. **Djokica Jovanović** - sociolog iz Niša,

profesor sociologije na Univerzitetu u Beogradu

Vladan Milanko - filozof i filmski kritičar, glavni. i

odg. urednik ciklusa "Filmovi koji nas gledaju"

Jelena Veljić - studentkinja etnologije i

antropologije, aktivistkinja i novinarka

Srdan Milošević - historičar, suradnik Instituta

za noviju istoriju Srbije

† **Dušan Vukadinović** - politički pisac

Ivan Zlatić - novinar, aktivist Pokreta

za slobodu

CRNA GORA

doc. dr. **Filip Kovačević** - predavač političke

psihologije i psihoanalize na Univerzitetu Crne

Gore u Podgorici

MAKEDONIJA

prof. dr. **Ljubomir Cuculovski** - profesor

filozofije na Univerzitetu Sv Kiril i Metodij u

Skoplju

mr. **Trajče Panov** - doktorant političkih nauka

na Evropskom univerzitetskom institutu

u Firenzi, Italija

SADRŽAJ

UVODNE MISLI

3 *Planetarni nemir*

TEMA BROJA

- 7 Filip Erceg, *Republika Hrvatska 20 godina nakon raspada Jugoslavije*
- 23 Goran Marković, *Dvadeset godina bosanskohercegovačke tranzicije: Rezultati jedne tragedije*
- 32 Sonja Lokar, *Rast na sipkom pesku: slučaj Slovenija*
- 35 prof. dr. Milan Popović i doc. dr. Filip Kovačević, *Crnogorska kontralustracija 1991 - 2011.*
- 40 prof. dr. Ljubomir Cuculovski, *Makedonija: prihvaćanje cinizma ili radikalizma?*
- 45 Ivica Mladenović, *Čekajući Godoa: Srbija, dve decenije nakon "Zločina i kazne"*

HRVATSKA

- 52 Filip Erceg, *Ususret parlamentarnim izborima 2011.: Što da se radi?*
- 62 Milan F. Živković, *Hrvatsko pitanje: zašto bi industrijska politika trebala biti prioritet socijaldemokrata?*

BOSNA I HERCEGOVINA

- 68 Goran Marković, *Laži, kriza i legitimitet*
- 72 Vuk Bačanović, *Socijaldemokratija u BiH: Između autoritarnog nasljeđa prošlosti i neoliberalizma*

SRBIJA

- 76 Goran Musić, *Politička ekonomija srpske tranzicije - II deo: Izgradnja kapitalizma od ruševina privrede*
- 86 Vladan Milanko, *Beograd, grad strasti*

MAKEDONIJA

- 90 Trajče Panov, *Omladinski protesti na makedonski način: Da li je moglo više?*
- 93 Anastas Vangeli, *Kako da izađemo iz antičkog sadašnjeg vremena?*

INTERVJU

- 96 Bogdan Denić, *Rak rane levice na post-jugoslovenskim prostorima još su uvek neizlečeno liderstvo i seksizam*
- 101 Latinka Perović, *Jugoslavija je bila historijska šansa koja je samo delimično iskorišćena, pa onda ispuštena*
- 104 Inge Høger, *Kapitalizam dovodi do ogromne preraspodjele u korist bogatih*

SVIJET U 21. STOLJEĆU

- 107 Emily Johns i Milan Rai, *Zbog čega Britanija naoružava arapske diktatore?*
- 109 Alain Badiou, *Otvoreno pismo Alaina Badioua*
- 111 Jean-Luc Nancy
- 111 Samir Amin, *Arapska proljeća i jesen kapitala*
- 120 Jasna Tkalec, *Italija: Patuljak na plećima diva*
- 128 Leigh Phillips, *Grčka: Bes širom društva*
- 131 Deena Stryker, *Aktualna revolucija na Islandu*
- 133 Sanja Bulatović, "Lulin Brazil"
- 138 Mirza Mustafić, *Etnografska crtica: Život američkog radnika*
- 141 Alexander Cockburn, *Američka ljevica zaboravila svoje pobjede*

EVROPSKA DEMOKRATSKA LJEVICA

- 143 Stuart Holland, *Demitologizacija "Starog laborizma"*
- 149 Tony Benn, *Nacionalizacija ili radničko upravljanje?*
- 151 Ivana Amidžić, *Mitbestimmung u Nemačkoj*
- 153 Goran Marković, *U Pragu ponovo proljeće*

FINANCIJSKI SEKTOR I LJEVICA

- 159 Sargon Nissan, *Traži se: alternativni bankovni sustav*
- 162 Leo Panitch, *Obnova bankarstva: Banke trebaju postati javno dobro*
- 163 Mick Mcateer, *Kredit tamo gdje je potreban*
- 165 Costas Lapavistas, *Banke za narod*
- 167 Oliver Penrose, *Kako pobijediti recesiju: državna ulaganja, a ne fiskalni poticaji*
- 169 Hilary Wainwright, *Ljuljanje sustava*
- 170 Molly Scott Cato, *Priče sa obale rijeke: prema održivoj ekonomiji*
- 171 Jim Jepps i Rupert Read, *Zeleni New Deal*

NOVE TEHNOLOGIJE I LJEVICA

- 172 Michel Bauwens, *Tehnološke alternative*

MANIFEST

- 174 Todor Kuljić, *11 teza za Novu levicu*

SINDIKATI

- 180 Mladen Jakopović, *Konstruiranje transevropskog radničkog pokreta*
- 190 Sheila Cohen, *Organski intelektualci sindikalnog pokreta*

SOCIJALNO KRŠĆANSTVO

- 192 Georg Sans, *Što ostaje od Marxa?*

(P)OGLEDI

- 194 Predrag Matvejević, *Requiem za jednu ljevicu*
- 199 Zagorka Golubović, *Politička filozofija Roze Luxemburg u našem vremenu*
- 203 Dragoljub Stojanov, *Suvremenost Marxove teorija ekonomskih kriza: Ne(naučene) lekcije povijesti*
- 215 Dubravka Kanoti, *Javna uprava i timski rad*
- 219 Guste Santini, *Ekonomski panoptikum - poruka kuni*
- 233 Aleksa Milojević, *Evropska Unija - nova kolonijalna sila*

HISTORIJSKA PITANJA

- 237 Srđan Milošević, *O antikomunizmu kao izvoru legitimacije i ideološkom sadržaju tranzicionog društva*
- 240 Goran Marković, *Uspon i pad radničkih savjeta u Jugoslaviji*

OBLJETNICE

- 245 Dragoslav Danilović, *Pariska komuna: godišnjica koja je samu sebe obeležila 2011*

RECENZIJE

- 248 Todor Kuljić, *Hrvatski "rat sećanja"*
- 250 Milivoj Telečan, *Matvejevićev "Kruh naš" u očima talijanske kritike*
- 253 Merima Omeragić, *Subverzivna literarizacija postojanja - dvostruka bolnost kao sinonim za pamteće/govoreće tijelo*

PRAVA ŽIVOTINJA

- 258 Romain Rolland, *Neoprostivi zločin*
- 259 People for the Ethical Treatment of Animals, *Vegetarijanstvo: zdravo i humano*

KULTURA

- 261 Jasna Tkalec, *Nemiri epohe i engleski romantičarski genij*
- 266 Percy Bysshe Shelley, *Ševa*
- 267 Lou Collins, *Džez i revolucija*